

Handläggare: Eva Nilson
Fastighetsförvaltningen
Stab
Tel: 508 27567
eva.nilson@gfk.stockholm.se

2003-04-11

Dnr 02-763-2702

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Elfria zoner – skrivelser från ledamoten Ann-Marie Strömberg (v)

FÖRSLAG TILL BESLUT

Gatu- och fastighetsnämnden anser att skrivelserna är besvarade med detta tjänsteutlåtande

Olle Zetterberg

Lars Callemo

SAMMANFATTNING

Vid Gatu- och fastighetsnämndens sammanträden den 4 febr 2003 anmäldes en skrivelse (bifogas) från Ann-Marie Strömberg (v) ang elfria zoner runt torp uthyrda till elöverkänsliga personer. Ann-Marie Strömberg anmälde ytterliga en skrivelse (bifogas) vid nämndens sammanträde den 11 mars 2003 ang rekreatiomsområden för elöverkänsliga personer. Skrivelserna har överlämnats till Gatu- och fastighetskontoret för beredning, och kontoret avser nu att besvara båda skrivelserna i ett sammanhang.

Kontoret anför sammanfattningsvis följande: Uthyrningen av torpstugor till elöverkänsliga personer sker i samarbete med Bostadsförmedlingen och fungerar bra. Vid nyupplåtelse av mark för 3G-master undanhåller kontoret i möjligaste mån de närmaste omgivningarna runt ett sådant uthyrt torp från mastbygge. Att tillskapa särskilda rekreatiomsområden som är fria från störningar för elöverkänsliga är dock svårt i Stockholms närhet, eftersom omgivningarna är relativt tätbefolkade med allt vad det medför av storkällor för elöverkänsliga. Detta gäller också grödingeområdet som föreslås i den ena skrivelsen som rekreatiomsområde för elöverkänsliga.

W:\gfk.yourvoice.se\work\2003-05-13\Tjut\27.doc

Bilaga 1: "Elfria zoner", skrivelse från Ann-Marie Strömberg (v)

Bilaga 2: "Rekreatiomsområde för elöverkänsliga personer i Stockholms kommun", skrivelse från Ann-Marie Strömberg

Bilaga 3: Utsnitt ur karta över grödingeområdet

UTLÅTANDE

Uthyrning av torp

Gatu- och fastighetsnämnden har vid två tidigare tillfällen, den 12 juni 2001 och 12 november 2002, godkänt Gatu- och fastighetskontorets rutiner för att tillhandahålla torp för elöverkänsliga personer. De beskrivna rutinerna har efterhand fördjupats, och enligt kontorets och Bostadsförmedlingens mening fungerar de bra, även om det inte är helt oproblematiskt.

I korthet innebär rutinerna följande: När kontoret får ett tomställt torp bedömer kontoret om det kan lämpa sig för elallergiker, och om så är fallet lämnas beskrivning och nycklar till Bostadsförmedlingen. Bostadsförmedlingen tar emot ansökningar från elöverkänsliga personer och utreder de medicinska förutsättningarna för att få förtur till en bostad. All löpande kontakt med de sökande för besiktning av utvalda torp mm sköts av Bostadsförmedlingen.

Om förhyrning av ett torp kommer till stånd upprättar kontoret kontrakt samt genomför ev upprustningsåtgärder för att sätta stället i beboeligt skick. Speciella bostadsanpassningsåtgärder är dock den enskilde hyresgästens ansvar. Torpet hyrs ut som fritidsbostad för att användas som avlastningsbostad för den elöverkänsliga. Marknadsmässig hyra tas ut.

Om torpet inte befins lämpligt för elöverkänsliga eller förhyrning inte kommer till stånd, tas torpet istället upp till försäljning, vilket är kontorets huvudinriktning vad gäller förvaltning av torpställen på lantegendomarna.

För närvarande har kontoret tre torp uthyrda till elöverkänsliga. Därutöver är tre torp lämnade till Bostadsförmedlingen för förmedling till dem som står i den särskilda förturskön för elöverkänsliga, vilket endast är tre personer (april 2003). De vidtagna åtgärderna är enligt kontorets mening tillfyllest för att täcka det nuvarande behovet av avlastningsbostäder för elöverkänsliga.

I takt med att kontoret får ytterligare tomställda torp handläggs ärendet på samma sätt som ovan beskrivet. Just nu (april 2003) finns inga andra lediga torp än dem som lämnats till Bostadsförmedlingen och dem som är föremål för försäljning. Tillgången på lämpliga torpställen, som ägs av staden, är inte obegränsat.

Totalt finns ett par hundra torp på lantegendomarna, men endast ett fåtal av dem kan komma ifråga för elöverkänsliga personer. P g a byggnadsdetaljer och utrustning eller närhet till annan bebyggelse, trafikerade vägar, kraftledningar, inflygningsbanor för flyg och andra anordningar i grannskapet kan de flesta torp som staden äger direkt avföras såsom varande olämpliga för elallergiker. Det finns inte heller något samlat område med lämpliga torp, utan de ligger strövis utspridda på alla områden.

Det är mestadels de sämsta torpen som blir uppsagda och tomställda p g a låg standard och underhållsbrister. För att sätta ett sådant ställe i beboeligt skick för uthyrning krävs upprustningsåtgärder, såsom ommurning av

skorsten, iståndsättning av eldstad och tätning av tak. Ytterligare åtgärder för att anpassa bostaden för t ex en elöverkänslig person är hyresgästens eget ansvar. Totalt kan iståndsättning av ett torpställe kosta staden 100 000 kr, vilket belastar kontorets underhållsbudget och gör att det finns mindre pengar till underhåll av andra, mer lönsamma objekt. En hjälp vore om medel ur kontorets tillgänglighetsprojekt skulle kunna användas. Den hyra man kan ta ut för ett iståndsatt, men fortfarande omodernt, torp ger sällan täckning för kostnaderna.

Det är dessutom inte säkert att ett visst elsanerat torp passar för alla elöverkänsliga personer, eftersom elöverkänslighet inte är en enhetlig diagnos. Staden rustar således torp som sedan kanske inte kommer att kunna användas för sitt ändamål.

3 G-master

Sveriges Riksdag har fattat beslut om att 99,8 % av befolkningen ska ha tillgång till tredje generationen mobiltelefoni före årets slut 2003. Ett nät av sk 3G-antennerna kommer därför upp över hela landet. På landsbygden måste särskilda master byggas med några kilometers mellanrum för att bära dessa antenner. Stockholms stad tar sitt samhällsansvar genom att tillhandahålla mark för uppsättning av 3G-master på egendomarna utanför Stockholm. Bygglov måste dock sökas hos den kommun där marken ligger.

Kontoret har f n ca 30 förfrågningar om uppsättning av 3G-master. Några avtal är redan slutna. Det är fråga om arrendeavtal, för vilka staden inte har några kostnader, men som ger en intäkt på 30 000 kr per år för varje mast. I avtalen finns inskrivet särskilda garantier för att masterna ska plockas ned och marken återställas när avtalet upphör för avflyttning. Vid förhandlingar med en operatör om nyupplåtelse för en mast tar kontoret hänsyn till om ett torp i närheten är uthyrt till en elöverkänslig person och undanhåller i möjligaste mån de närmaste omgivningarna från mastbygge.

3G-operatörerna har dock ofta gjort en plan för signaltäckning av områdena med inprickade lämpliga ställen för master. Erfarenheten visar därvid att om kontoret inte tillhandahåller mark kommer masten istället upp på grannfastigheten, kanske bara ett par hundra meter från stadens mark, vilket vi inte kan råda över. Staden förlorar dessutom intäkter. Operatören har också möjlighet att få ett avslag prövat i Länsstyrelsen och hänvisa till ledningsrätt.

Elfria zoner och rekreationsområden

Stockholms stad har inte några sammanhängande markområden av sådan storleksordning att det går att komma ifrån påverkan från befintlig infrastruktur. I det relativt tätbefolkade stockholmsområdet är det inte tillräckliga avstånd för att man någonstans ska kunna uppnå total avskildhet från elektromagnetiska fält eller andra strålningskällor. Inom någon eller några kilometers avstånd finns det överallt trafikerade vägar, järnvägar, inflygningsbanor, kraftledningar, master, bebyggelse eller anordningar för aktivt friluftsliv med mobiltelefonerande friluftsmänniskor.

Inte något av de av Stockholms stad ägda områdena kan isoleras så att man kan garantera frihet från störningar som påverkar elöverkänsliga personer. Allemansrätten gör också att vi inte kan stänga av områden från vanligt friluftsnyttjande, och vi kan inte hindra människor att ha med sig mobiltelefoner eller andra apparater som kan vara störningsframkallande, när de vistas i skog och mark. Det blir därför svårt att tillskapa rekreationsområden eller elfria zoner som är speciellt lämpade för elöverkänsliga. Det i bilagan till den ena skrivelsen föreslagna området Grödinge är, såvitt kontoret bedömer, inte något undantag härvidlag.

I grödingeområdet finns redan master, kraftledningar, vägar, järnväg, bebyggelse och annan infrastruktur som kan påverka den som är elöverkänslig. Ett utsnitt ur den ekonomiska kartan över grödingeområdet biläggs. Kartan visar att området är relativt tättbebyggt och genomkorsas av kraftledningar samt i ena kanten stambanan med starkströmsledning och ett av Södertörns största ställverk.

Kontorets förslag/synpunkter

Kontoret anser att med den ringa kunskap vi ännu har om hur problem med elöverkänslighet ska hanteras går det inte att avsätta större områden i det tätbefolkade stockholmsområdet som rekreationsområden för elöverkänsliga. Vetskap om att det skulle få önskad effekt saknas. Det medför också ekonomiska konsekvenser i förvaltningen av områdena. Det vore rimligare att söka andra områden längre bort från störningskällor. Kontoret ges dock i uppgift att med rimliga medel försöka styra bort och ej nyskapa störningskällor i aktuella områden där torp uthyres för elöverkänsliga.

Kontoret föreslår att Gatu- och fastighetsnämnden anser att skrivelserna från Ann-Marie Strömberg ang elfria zoner mm är besvarade med föreliggande tjänsteutlåtande.

SLUT

S